

1

(71)

ชาวมหาชัยลูกฮ้อ
ไล่ถ่านหิน

บทเรียนสั่งสอนขรภ.

-นายทุน

คงเป็นประเด็นร้อนส่ายสัปดาห์
นี้ สำหรับเหตุการณ์วันวายโกลาหลที่ชาว
มหาชัยเหยียบหมิ่นลูกชื้อออกมาปิดล้อม
ศาลากลางจังหวัด และปิดถนนพระราม 2
ทั้งขาเข้าและขาออก กทม. จนทำให้การ
จราจรเป็นอัมพาตไปรวม 3 ชั่วโมง หรือแม้
แต่ในย่านน้ำเองก็ถูกกีดตันจากบรรดาแกน
นำ ส.ประมงจังหวัดสมุทรสาคร ที่ใช้เรือ
ตังเก้นับสิบลำปิดปากอ่าวไม่ให้เรือทุกกล่าวง
ลำเข้ามาในแม่น้ำท่าจีน

จนร้อนถึงนายจุลภัทร แสงจันทร์ ผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรสาครที่ยังเร่งดูสถานการณ์ชาวบ้านชุมนุมปิดล้อมหน้าศาลากลางจังหวัด ถึงกับนั่งกันไม่ติดเก้าอี้ ต้องรุดนำกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดปราบปราม จลาจลกว่าร้อยนายออกมาควบคุมสถานการณ์ พร้อมขึ้นเวทีเจรจาทอรองกับแกนนำในทันที ท้ายที่สุดแล้วผู้ว่า ก็ต้องยอมโอนอ่อนผ่อนปรนตามให้ผู้ชุมนุมอย่างศิโรราบ ทั้งๆ ที่เป็นที่ทราบกันดีว่าผู้ว่ารายนี้ค่อนข้างจะปิดตัวเงียบ และให้ชาวบ้านเขาพบยาก หากแต่เลือกจะให้ **รองผู้ว่า สุริยะ ปราสาทบัณฑิต** ทำหน้าที่เป็นพ่อบ้านรับหน้า เลือเจรจายกข้อเรียกร้องชาวบ้านและผู้ประกอบการแทนตลอด จึงเป็นที่มาให้ผู้ชุมนุมไม่มั่นใจในตัวผู้ว่า จึงบีบให้ออกคำสั่งเป็นลายลักษณ์อักษรออกมา โดยผู้ชุมนุมได้ปิดเงื่อนไขต่างๆ หน้าที่ผู้ว่า เสนอทุกประการ เว้นเสียแต่คำสั่งปิดตายทั้งผู้ประกอบการด้านหินทรายใหม่และรายเก่า โดยไม่ยอมแม้แต่จะปล่อยให้ออกคำสั่งผู้ว่า ระบุให้มีการทำประชาคมหรือประชาพิจารณ์ใดๆ ทั้งสิ้น เพื่อใช้เวลาหรือต่อลมหายใจผู้ประกอบการด้านหินอีกต่อไป

ดังจะเห็นได้จากชัยชนะของกลุ่มผู้ชุมนุมที่สามารถกดดันบีบให้ผู้ว่าฯ รับปากพร้อมกับลงนามคำสั่งเป็นลายลักษณ์อักษร ทั้ง 5 ข้อ ออกมาต่ออกฝ่ามือผู้ประกอบการด้านหินกล่าวคือ

1. มีคำสั่งให้ผู้ประกอบการด้านหินทุกรายในจังหวัดสมุทรสาครหยุดดำเนินการทันทีตั้งแต่วันที่ 13 ก.ค.2554 เป็นต้นไป

2. ให้กรมเจ้าท่าฯ จัดส่งเรือและเจ้าหน้าที่ของกรมเจ้าท่าฯ เฝ้าระวังไม่ให้มีการแอบและลักลอบขนถ่ายถ่านหิน ให้เป็นไปตามข้อ (1)

3. สั่งการให้สำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคที่ 3 และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องเข้มงวดกวดขันผู้ประกอบการด้านหินทุกรายให้ปฏิบัติตามกฎหมายและนโยบายของจังหวัดตามข้อ (1) อย่างเคร่งครัด

4. ให้จังหวัดแต่งตั้งคณะกรรมการร่วม (เบญจภาคี) ประกอบด้วย ผู้แทนภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ ผู้แทนชุมชน และผู้แทนสื่อมวลชน เพื่อร่วมสำรวจและตรวจสอบสถานการณ์การที่ยังมีถ่านหินเก็บกองอยู่ และยังมิได้ขนย้ายหรือจำหน่ายเพื่อกำหนดขั้นตอนวิธีการ และระยะเวลาในการขนถ่ายหรือย้ายหรือจำหน่าย ให้แล้วเสร็จในระยะเวลาที่กำหนดร่วมกัน

5. การขนถ่ายถ่านหินตามข้อ (4) ให้จังหวัดแจ้งกำชับส่วนราชการ หน่วยงาน และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เข้มงวดกวดขัน และปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด

ปฏิกริยาลูกเรือของคลื่นฝูงชนผู้ชุมนุมที่ออกมาขับไล่ถ่านหินครั้งนี้ นับเป็นปรากฏการณ์ไม่เคยปรากฏมาก่อนในตำนานชาวมหาชัย ซึ่งดูเหมือนการตอบหน้าข้าราชการรัฐนักการเมืองท้องถิ่น และนายทุนถ่านหินที่ไปปิดตูดและปรามาสภาพเก่าๆ ของชาวมุสลิมสาครในอดีตที่ว่า **"ออกยาก กลับง่าย"** จึงไม่น่าเชื่อว่าแกนนำสมาคมประมงฯ และชาวบ้านจะรวมพลออกมาได้มากมาย ก่ายกอง จึงปล่อยให้ชาวบ้านออกมารณรงค์เคลื่อนไหวปลุกคนมหาชัยเป็นรายอาทิตย์ โดยคิดว่า จะไปได้สักกี่น้ำ หรือไม่ก็ออกมาเกินเพียง 200-300 คนเหมือนกับอดีตการประท้วงที่หน้าฯ มา ไม่ว่ากรณีเปิดปากอาวุธประทัมมามันแพง หรือเหตุการณ์อื่นๆ เป็นต้น สุดท้ายแล้วทั้งผู้ว่าฯ ตลอดจนข้าราชการรัฐที่เกี่ยวข้อง และนักการเมืองท้องถิ่น หรือนายทุนถ่านหินเองก็มีอันต้องพบกับบทเรียนเจ็บปวดอันราคาแพงทีเดียว

ในบทเรียนเจ็บปวดที่ชาวม้านหยิบยื่นให้ครั้งนี้สะท้อนให้สังคมได้เห็นว่ เป็น

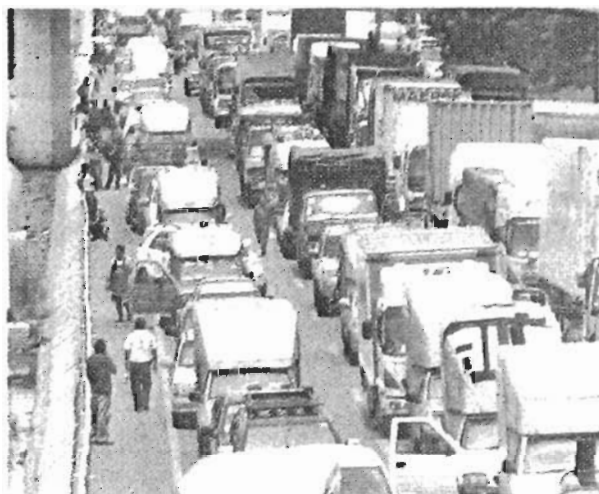
การสั่งสอนของพี่น้องประชาชนในจังหวัดสมุทรสาครก็ว่าได้ ที่พวกเขาต่างเห็นว่า ทางจังหวัด ไม่ได้มีความจริงจังในการแก้ไขเยียวยาปัญหาให้พวกเขาที่ได้รับผลกระทบจากฝุ่นละอองและมลพิษคลุ้งจากถ่านหิน จนกระทั่งสร้างความเสียหายต่อพิษผลทางการเกษตรและสัตว์น้ำล้มตายหรือสูญพันธุ์ ไม่ว่าจะเป็นกุ้ง หอย ปู ปลา ที่นับวันจะหาจับได้ยากขึ้น อันกระทบต่อวิถีชีวิตของพวกเขา กลุ่มผู้ค้าถ่านหิน ปลอญล่อยแพให้ชาวบ้านลุกขึ้นมาต่อสู้เพื่อเรียกร้องความเป็นธรรมด้วยตัวเอง นี่ยังไม่นับรวมถึงลูกเล็กเด็กแดงตามโรงเรียน หรือกระทั่งพระสงฆ์องค์เจ้าตามวัด หรือคนเจ็บไข้ได้ป่วยตามสถานอนามัยต้องรับเคราะห์กรรมอีกมากมาย

ทั้งๆ ที่หากย้อนรอยตำนานธุรกิจถ่านหินที่กำเนิดใน จ.สมุทรสาคร มันก็ผิดแผกแปลกนับตั้งแต่เข้มาตั้งรกรากหากินกันแล้ว โดยเจ้าหน้าที่รัฐทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องยันจังหวัด และนักการเมืองท้องถิ่นทำตัวเอาหูไปนาเอาตาไปไร่ กลับปล่อยปละละเลยให้ผู้ประกอบการด้านหินบางรายตะแบงใช้พื้นที่สีเขียวเข้มาพ่นถ่านหินตั้งโรงงานเก็บตัดกรองและขนถ่ายถ่านหิน หน้าซ้ายสุดท่าเรือเข้มาถ่ายถ่านหินอีก โดยจัดฉากขนคนนอกพื้นที่มาลงชื่อเพื่อทำประชาพิจารณ์หรือประชาคมพอกตาบอดให้สอผ่านกระบวนการของสังคม ทั้งที่เป็นพื้นที่สวนไร่นาของเกษตรกร และในแม่น้ำท่าจีนเป็นเส้นเลือดใหญ่หล่อเลี้ยงชาวประมง

แรกเริ่มเดิมทีจะไม่มื่อไร เพราะยังมีผู้ประกอบการด้านหินเข้ามาไม่มากนัก

กระทั่งระยะหลังๆ มานายทุนถ่มหินทั้งรายใหญ่และรายเล็กลงมาชุดเข้ามาซื้อที่ทำโรงงานผุดเป็นดอกเห็ด จนเริ่มมีกระแสต่อต้านจากชาวบ้านเริ่มตั้งแต่ปี 2547-2548 โดยชาวบ้านใน ต.ชัยมงคล ออกมารวมตัวขับไล่บริษัทยูนิคโมเนิ่งฯ พอไล่จากตรงจุดนั้นสำเร็จ บริษัทดังกล่าวก็ย้ายมาอยู่ ต.สวนส้ม ด้วยความที่ข้าราชการหรือนักการเมืองท้องถิ่นที่ผ่านมามีเอวจริงเอาใจ จึงเห็นแก่หน้านายทุน ชาวบ้านจึงต่อต้านไม่สำเร็จ จึงทำให้ยูนิคโมเนิ่งไม่สามารถปักหลัก

ปักฐานสร้างโรงงานกระทั่งมาถึงปีนี้เข้าปีที่ 6 ท่ามกลางการต่อสู้ที่ยืดเยื้อยาวนานของชาวสวนส้มที่ออกมาต่อต้าน หรือกระทั่งกดดันบริษัทเอเซียกรีนที่ ต.นาดี ซึ่งชาวบ้านก็ออกมาต่อต้านเช่นกัน กระทั่งบริษัทรับปากว่า จะย้ายออกมาอยู่ใน ต.ท่าทราย ซึ่งอยู่ตรงข้ามกับวัดศรีเมือง โดยก่อนหน้านี้จะเกิดเรื่องครั้งนี้ ก็อยู่ระหว่างเร่งเครื่องถมที่ ตอกป็นเงิน และเสาเข็มไม้ก็เตือนกันเอง

หรือแม้แต่บริษัทเคเคนิทิมที่เป็นสายล่อฟ้า นอกจากจะถูกทางภาครัฐดำเนินว่ากระทำผิดกฎหมายซ้ำซากแล้ว ยังเป็นชนวนให้ชาวบ้านในตำบลท่าทรายได้ออกมาร่วมมือร่วมใจกันเดินหน้าต่อสู้กับนายทุนทุกรูปแบบ และที่สำคัญนำมาสู่การร้องทุกข์เข้ามาในรายการคนไหน..ขอถาม ทางสถานีโทรทัศน์ ดาวเทียม MVTV ช่อง Inews ที่มีนาย ชัชวาลย์ คงอุดม อดีต ส.ว.กทม. และ

คอลัมน์นี้สดอาวุธใส่ทำหน้าที่พิชิตดำเนินรายการ และนสพ.สยามรัฐ ได้เป็นสื่อกลางนำเสนอข่าวอย่างต่อเนื่อง กระทั่งนำมาสู่คดีนี้ได้ ถูกยื่นฟ้องต่อศาลปกครองไปหลายเดือน ก่อนหน้านี้

กรณีบริษัทเทคนิคมที่ว่าผิดกฎหมาย ขี้ขาก ก็เพราะก่อนหน้านี้ตัวผู้จัดการบริษัท เคยถูกศาลจังหวัดสมุทรสาครพิพากษาลงโทษทั้งโทษปรับและโทษจำคุกให้อออาญาไว้ก่อนมาแล้ว ในคดีที่ชาวบ้านตำบลท่าทราย ได้ยื่นร้องต่อ อบต.ท่าทราย กระทั่งเป็นที่มาให้อบต.ท่าทราย ต้องฟ้องร้องต่อศาลให้ดำเนินคดี กระทั่งครั้งหลังสุดที่ผู้ว่าฯสมุทรสาครได้มีคำสั่งคณะกรรมการไต่ราภิเพื่อหาข้อยุติกรณีผลกระทบจากผู้ประกอบการถ่านหิน 5-6 รายที่ใช้เรือบรรทุกหรือใช้ท่าเรือขนถ่านหิน จนสร้างผลกระทบให้เกษตรกรและชาวประมง จึงได้มีมติให้ทั้งโรงงานและท่าเรือหยุดดำเนินการขนถ่ายถ่านหินเป็นการชั่วคราว เพื่อให้ปรับปรุงแก้ไขเพื่อไม่ให้สร้างความเดือดร้อนให้กับชาวบ้าน แต่ในรายเทคนิคมกลับยังเป็นแกะดำ และแอบลักลอบขนถ่ายถ่านหินทางเรือ จนเป็นเหตุให้ชาวบ้านเห็นและร้องไปทางจังหวัด

แต่ท้ายที่สุดทางจังหวัดกลับเพิกเฉย หากทำได้เพียงเขียนสื่อให้วุ่นวายเท่านั้นซึ่งสร้างความไม่พอใจให้กับชาวบ้านเป็นอย่างมาก

จนกระทั่งสื่อมวลชนหลายแขนงเริ่มมาให้ความสนใจกับเรื่องนี้ เมื่อกลุ่มชาวเกษตรกรในหลายตำบลที่ต่อต้านถ่านหินอยู่อย่างกระจัดกระจายสามารถรวมตัวกันได้ได้อย่างเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ไม่ว่าจะเป็นชาวสวนในพื้นที่ ต.บางหญ้าแพรก ต.โกรก

กราก ต.ท่าแหลม ต.ท่าจีน ต.มหาชัย ต.ท่าทราย ต.บ้านบ่อ อ.เมือง, ต.สวนส้ม อ.บ้านแพ้ว, ต.ท่าเสา และ ต.บางยาง อ.กระทุ่มแบนที่ได้รับความเสียหายจากฝุ่นถ่านหิน กระทั่งสร้างความเสียหายให้กับพืชผลทางการเกษตร เหตุเพราะว่าได้ทางแกนนำสมาคมประมงจังหวัดสมุทรสาคร เข้ามาเป็นหัวเรือใหญ่ที่มียุทธศาสตร์สำคัญในการต่อสู้และกดดันภาครัฐ และนายทุนถ่านหินนั่นเอง

หลังจากที่เพื่อนสมาชิกชาวประมงของพวกเขาต่างได้รับผลกระทบจากถ่านหินได้ร่วงลงไปน้ำในระหว่างที่เรือบรรทุกขนถ่ายถ่านหินร่วงเป็นรายวันไม่พอ ในระยะหลังมานี้เริ่มมีเรือบรรทุกถ่านหินขนาดใหญ่ล่มในบริเวณแม่น้ำท่าจีนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสร้างความเดือดร้อนให้กับชาวประมงเป็นอย่างมาก กระทั่งนำมาสู่การก้าวเข้ามาต่อต้านและขับไล่ถ่านหินในจังหวัดสมุทรสาครในที่สุด กระทั่งเป็นที่มาให้เกิดการรวมตัวกันเป็นปึกแผ่นและร่วมออกแถลงการณ์ปลุกจิตสำนึกคนในมหาชัยให้ออกมาต่อสู้กับเรื่องนี้มาอย่างต่อเนื่อง โดยได้จัดกิจกรรมทั้งออกแถลงการณ์เป็นประจำทุกอาทิตย์ หรือกระทั่งจัดผ้าป่าระดมทุนด้านถ่านหิน และร่วมกันลงขันกันเป็นค่าใช้จ่ายจัดพิมพ์แผ่นป้ายโปสเตอร์ หรือไปปลิวแจกจ่ายตามตลาด และคนสัญจรไปมาในตัวเมือง ท่ามกลางได้รับการตอบรับอย่างดีมากที่สุดทีเดียว

อย่างไรก็ตาม แม้ขณะนี้คลื่นลมในมหาชัยจะสงบไปกับชัยชนะของชาวมหาชัยที่สามารถสั่งสอนให้ทั้งข้าราชการ นักการเมืองท้องถิ่น และนายทุนถ่านหินได้รู้พิษสงถึงพลังมวลชนอันบริสุทธิ์ที่ออกมาลุกฮือขับไล่ถ่านหินครั้งนี้ได้สำเร็จก็ตาม แต่ก็หาอย่าได้ประมาทว่า ชุกรกิจถ่านหินจะไม่หวนกลับมา เพราะยังใหญ่ ผู้ประกอบการถ่านหินหลายรายลงทุนลงแรงสร้างโรงงานและท่าเรือเป็นร้อยๆ ลานไปแล้ว คงไม่ยอมสูญเสียเงินทองไปฟรีๆ แน่ ซึ่งก็คงจะต้องจับตาดูกันต่อไปว่า นายทุนถ่านหินจะมาไม่ไหนกันต่อไป

แต่ที่แน่ๆ การลุกฮือของชาวมหาชัยครั้งนี้ถือเป็นบทเรียนสั่งสอน ชรก. นักการเมืองท้องถิ่น และนายทุนถ่านหินได้อย่างแสนสั่นทีเดียว